

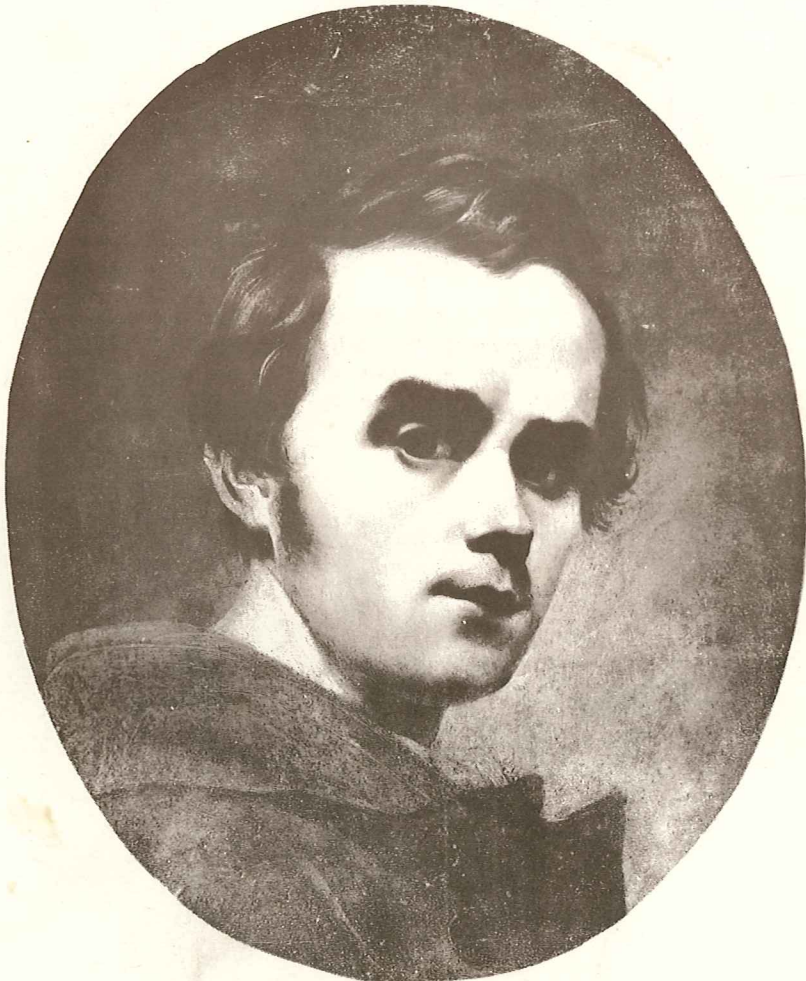

СОНЯШНИК

РІК III

БЕРЕЗЕНЬ — 1958 — МАРНС

Ч. 27

Поховайте та вставляйте,
Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте.

І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Незлим тихим словом.

О. Кобець

ХВАЛА ШЕВЧЕНКОВІ

Коли б не Він, то й люди б нас не знали,
Коли б не Він, про нас не чув би світ:
В могилі забуття кістки б наші стлівали,
А до могили забур'янився б і слід...

Коли б уміли ми любити так, як Він
Любив людей і Україну рідну, —
Давно б уже злетілися з усіх сторін
У тихий рай, на Землю Заповітну.

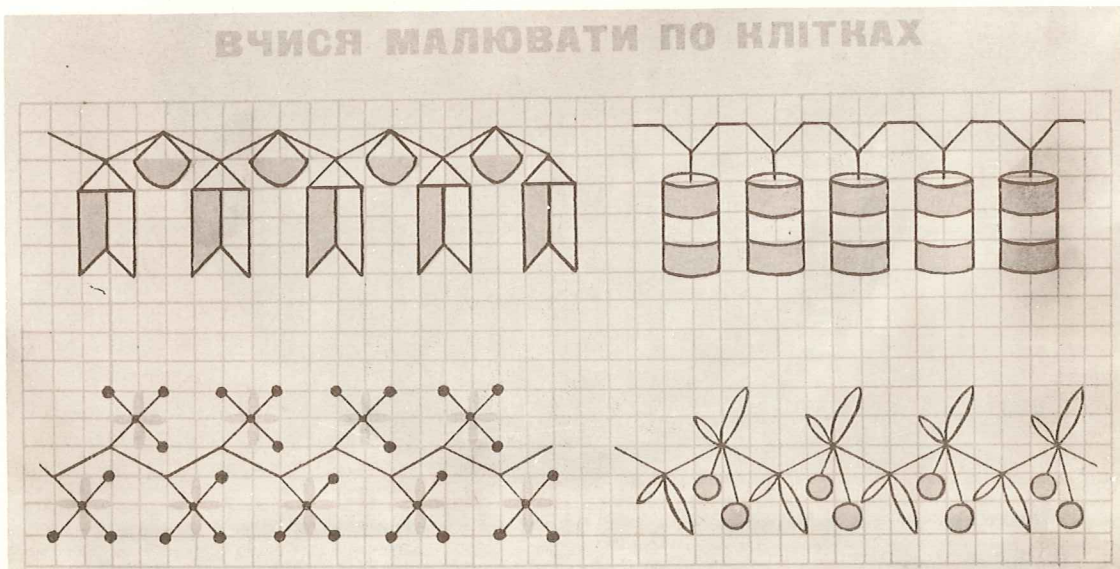
Коли б уміли ми ненавидіть, як Він
Ненавидів сваволі й зла потвору, —
Ніколи в світі не ходили б на поклін
До гужаків — і в найскрутнішу пору.

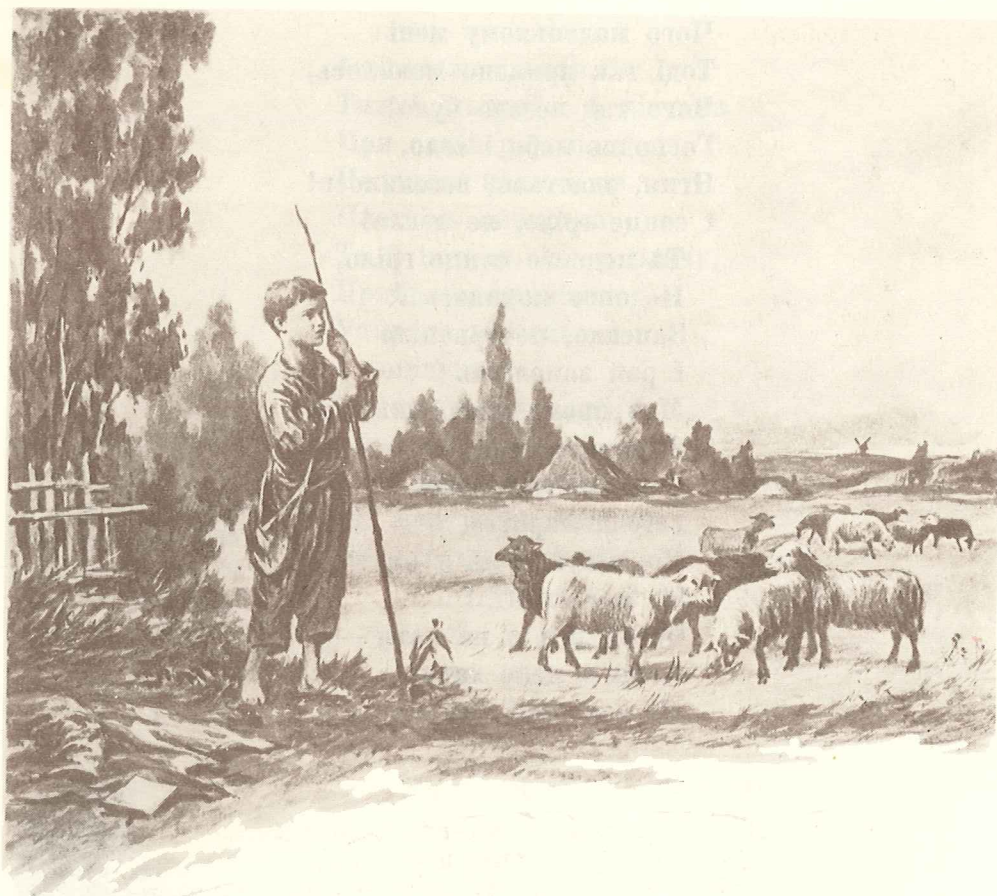
Коли б уміли ми терпіти так, як Він
Терпів, заради Правди, люті муки, —
Були б ми вквітгані найкращими з перлин
Високої Христової науки.

Коли б уміли ми втішати так, як Він
Втішав надіями — пелюстками Любови, —
Не були б ми сирітських немізних квилінь,
Не знали б, як риють гріхо вдови.

Коли б уміли ми молитись так, як Він
Молився непорогими устами, —
Сам Утішитель найскорботливіших хвилин —
Ісус, Син Божий, був би всюди з нами!

ВЧИСЯ МАЛЮВАТИ ПО КЛІТКАХ

Тарас ШЕВЧЕНКО

МЕНІ ТРИНАДЦЯТИЙ МИНАЛО

Мені тринадцятий минало.
Я пас ягнята за селом.
Чи то так сонечко сіяло,
Чи так мені чого було?
Мені так любо, любо стало,
Неначе в Бога.....
Уже прокликали до паю,
А я собі у бур'яні
Молюся Богу... І не знаю.

Чого маленькому мені
Тоді так приязно молилось,
Чого так весело було?
Господнє небо і село,
Ягня, здається, веселилось!
І сонце гріло, не пекло!
Та недовго сонце гріло,
Недовго молилось...
Запекло, почервоніло
І рай запалило.
Мов прокинувся, дивлюся:
Село почорніло,
Боже небо голубес —
І те помарніло.
Поглянув я на ягнята —
Не мої ягнята!
Обернувся я на хати —
Нема в мене хати!
Не дав мені Бог нічого!..

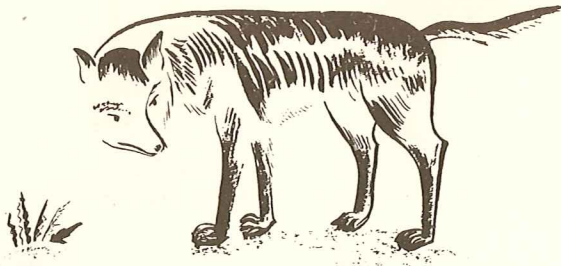

І хлинули сльози,
Тяжкі сльози!.. А дівчина
При самій дорозі
Недалеко коло мене
Плоскінь вибирала
Та й почувла, що я плачу,
Прийшла, привітала,
Утирала мої сльози
І поцілувала.....
Неначе сонце засіяло,
Неначе все на світі стало
Мос... Лані, гаї, сади!..
І ми, жартуючи, погнали
Чужі ягнята до води.

Ч О Л О В І К І В О В К

Пішов чоловік у ліс по дрова, а на зустріч йому вовк. І каже вовк чоловікові:

- Чоловіче, я тебе з'їм!
- Не їж мене, вовче, — просить чоловік.
- А то чому? — питає вовк.
- Бо я ще не вмивався.
- Ну, то йди вмийся.

Пішов чоловік до річки та й почав умиватися. Промив очі, помив вуха і поза вухами, шию, бороду і вуса. Вовк сидить і не зводить очей з чоловіка. Чоловікові спішитись нікуди: він умивається та вмивається, та вмивається, та вмивається...

Умивався доти, поки не надумався. Обернувся до вовка та й каже:

— Вовче, дай хвоста обтертися.

Вовк і каже:

— Бери!

Чоловік ухопив хвоста в одну руку, а в другу сокиру, га й рубонув його коло самого початку.

Вовк заскавулів: — ау - ау - ау! Та й побіг.

Забіг у глухий кут і завив на увесь ліс: У - у - у - у!

Вовки почули цей лемент, позбігалися до безхвостого вовка. Він розповів, що то з ним сталося. Розказав їм, що в ліс прийшов чоловік, умивався в річці, потім попросив хвоста, щоб утертися. Я йому дав, а чоловік схопив хвоста і відрубав мені його.

Радилися не довго. Вирішили роздerti чоловіка на дрібні шматки і з'їсти.

— Покажи нам, Куций, де той чоловік.

Куций побіг на те місце де чоловік рубав дрова і побачив його на дубі.

— Злазь, чоловіче, з дерева! — гукають вовки.

— Я не злізу, — відповідає чоловік.

Нема ради, треба вовкам лізти на дуба.

— Сідай, Куций, під дубом, а ми поліземо на тебе.

Куций сів під дубом, а вовки полізли один на другого.

Чоловік бачить, що вовки скоро доберуться до нього, та як крикне:

— Ану, давайте мені Куцого!

Куций злякався, висмикнувся з-під вовків та й помчав у ліс.

Вовки попадали на землю і з переляку порозбігалися.

Коли вовки повтікали, чоловік зліз з дерева, узяв дрова на плечі та й пішов собі додому.

В ГАЮ, БІЛЯ БЕРЕЗИ...

У березі бродить сік.
Дятел з гілки — скік та скік!
Сів на стовбур, відпочив,
Дірочку в корі зробив.

У березі бродить сік,
Заструмив той сік, потік.
Дятел п'є, один смакує...
Білочка за ним слідкує.

От напився досхочу.
— А тепер я полечу,
Про березу розповім,
Раджу соку випить всім!

Ще подумав: «Чом літати?
Можу звідси вість подати!»
І — на сук: стук та стук!
Всім,
всім,
всім! — полинув звук.

Як це вчула білочка:
— Добра ж новина! —
З гілочки на гілочку —
Скік! — вже й тут вона.

П'є та вихваляє
Той солодкий сік,
З дятлем розмовляє,
Дружба в них — навек!

Дятликові дякує:
— Думала, скупий...
Радий він, підскакує:
— Пий, проворна, пий!

Не мені скупитись!
Скажеш, як на сміх...
— Перестань гнівитись!
Хочеш? Дам горіх!

Чом пташок немає?
Справа тут у чім?
Дятел знов скликає:
— Всім,
всім,
всім!

Закінчите потім
Гнізда вить, —
Перерва в роботі,
Прошу соку пити!

Дятлу в поміч білка —
Скік та скік,
З гілки на гілку,
Прямо та вбік.

Вість вона розносить,
Всіх вона ззива.
— Дятел в гості просить! —
Рознеслись слова.

Пташка тут озвалась
В лісі не одна.
Сонце засміялось,
Бо тепер весна.

Силою налити
Марять дерева.
Лине соку пити
Пташка лісова.

Ольга Маруніч

У САДКУ

Два ведмеді розважались,
По траві в саду качались.
Перший груші біля хати
Став з корінням корчувати,
Ну, а другий на горбу
Вирвав

з коренем
вербу!

Де не візьметься бджола
Тиць ведмедю півжала:
— Хочеш збутися біди,
Знову груші посади!
Хай розквітнуть біля хати,
Будем

з них
медок збирати!

Прилетіли три шпаки
І ведмедиків — в штики:
— Як ви сміли сад ламати!
Наші груші корчувати!
Де ж гніздечка нам мостити,
Щоб росли там наші діти!
З переляку ведмедята
Узялися за лопати:
Тут тікати нема куди...
Поламав — так посади!

На вербі ж прути довгенькі,
Та зелені, та міцненькі,
За ведмедиком бігом —
Хлись зеленим батогом:
— Це за те, що вириваєш
Дерева, гілки ламаєш!
Хочеш збутися біди:
Знов вербичку
посади!

Валентин БИЧКО

НЕВЕЛИЧКА

Я хоч невеличка, —
Менша ж від мене
Травка-травичка
У саду зеленім!

Я хоч невеличка, —
Там, під горою,
Квітка ромашка
Рівна зі мною!

Я хоч невеличка, —
На пеньочок стану!

Зайчик-стрибайчик
І той не дістане!

Я хоч невеличка,
А як підскочу, —
Вишеньку вирву,
Яку я захочу!

Я хоч невеличка,
А робить умію:
Посуд помію,
Платтячко зашию...

О. ПАРХОМЕНКО

ЦІП-ЦІП-ЦІП!

Ціп-ціп-ціп, мої курчата!
Ось пшонця вам жменька.
Ваша мама — інкубатор —
Вас не може годувати, —
Буду я вам ненька!

ГРИЦЬКО БОЙКО.

Берізка

Як прийшла до нас красавиця-
Весна,
Посадила я берізку
Край вікна.

Стала, стала я берізку
Поливать,
Стала, пісеньку веселу
їй співать:

— Ти рости, моя берізонько,
Рости,
Буйним листом всім на радість
Шелести.

Ти рости, моя берізка,
Виростає,
Першоклясницю Оленку
Пам'ятай!

Данилко-дражнилко

Це чому на лоб Данила
Сіла гуля й синяки?
Може, хлопчика побили
Забіяки?
Навпаки.

Цей хлопчисько невеличкий
Брав лозину чи кола,
Бо він мав погану звичку
Дратувать завжди козла.

Цілий день дражнив до ночі.
Він штрикав козлу між очі,
Щоб набити синяки.
Тільки вийшло
Навпаки.

Розігнався козел щосили
І дражнилка в лоба — гоп!
Буде знать тепер Данилко,
Що в козла міцніший лоб.

Вітер

Я в саду збирала квіти,
А верглася назад,
Ледь не впала — такий вітер
Увірвавсь із поля в сад.

Вирвав квіти з рук, сердитий,
Геть розкидав сіна стіг.
Я як крикну, — злякався вітер
І у поле знов побіг.

Щоб ніколи більш не шкодив,
Треба татові сказать,
Чи не можна за городом
В полі вітер прив'язать?

Петро Мостовий

ЯК ПОБИЛИСЬ ГАРБУЗИ

На курінь зібравсь гарбуз,
Став рости, в солому вгруз
І все думав, що йому
Краще жить тут одному.
Щось за місяць чи за два
Був, як добра голова;
Проти сонця спину грів,
Розрум'янивсь — аж горів.
Та прокинувся вранці раз
І страшенно здивувався:
Поруч із своїм гніздом
Сам зустрівся з гарбузом.
Як дві краплі, на гарбуз
Схожий був і карапуз;
Що робити, що казати!
Не скидати ж — рідний брат.
Потіснився тут гарбуз,
Ліг у ямку карапуз;
Стали жить та виростать,
Один одного спихать;
Потім впали в час грози
Та й побились гарбузи...

Генрі Лонгфелло

ЛІСНЯ ПРО ГАЙАВАТУ

Переклад з англійської
Костянтина Шмиговського

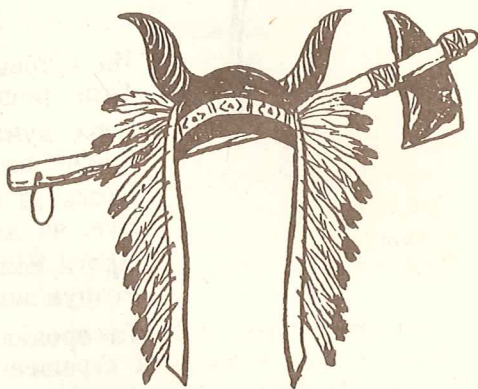
(Продовження)

Якось бачить він — стебельце
Виткнулось з землі до сонця,
Далі — все нові й все кращі,
І ще літо не кінчилось —
Скрізь маїс стояв високий
У прекрасних, пишних шатах,
Із м'яким злотистим чубом.
І в екстазі Гайавата
Все гукав: «Та це ж — Мондамін,
Так, це — друг людей, Мондамін!»

Він гукнув стару Нокоміс,
Іагу також покликав,
Показав маїс прекрасний.
Розказав їм про видіння,
Про двобій, про перемогу,
Про чудовий подарунок,
Що життя їх забезпечить.

Згодом же, як тільки осінь
Пожовтила барви листя,

А зерно м'яке та ніжне
Затверділо і пожовкло,—
Позривав він кожушанки,
Як з Мондаміна одержу,
В честь Мондаміна дав учту,
Показав усім народам
Дар новий Життя Владики.

VI

ДРУЗІ ГАЙАВАТИ

воя друзів найвірніших
Мав юнак цей, Гайавата;
Їх еднала вічна спілка,
Щира приязнь під час лиха
І у радісні години.
Це — музика Чіб'ябос
Та могутній, дужий Квазінд.

Ті стежки, що їх еднали,
Не могли позаростати;
Ні сорокам, ні навмисним
Брехунцям, що сіють нерість,
Не щастило посварити
Наших друзів між собою,
Що завжди один із одним
Радилися і міркували,
Як зробить життя народів
І щасливим, і веселим.

Особливо Гайаваті
Полюбився Чібіябос,
Благородний той музика,
Той співець пісень солодких;
Був прекрасний, вічно юний,
Бравий, з ніжною душею,
А гнучкий, мов та лозина,—
Як олень, ставний, красивий.

Як співав він, то збиралось
Все село — жінки і діти,
Й воїни — його послухать.
Він будив у серці пристрасть
І зворушував всі душі.

І таку з очеретини
Він зробив чудову дудку,
Що струмочок Себовіша
Замовкав у хащі лісу,
Лісові пташки стихали,
Навіть білка Аджідомо
Припиняла щебетання,
Кроленя мале, Вобассо,
Присідало й прислухалось.

І струмочок Себовіша
Говорив: «О Чібіябос!
Ти навчив би мої хвилі
Так звучать, як твоя пісня!»

Так і пташка Овеїсса
Промовляла: «Чібіябос,
Ти навчи мене співати
Пісню дику, божевільну».

Так веселий птах Опічі
Говорив: «О Чібіябос,
Ти навчи мене співати
Пісеньок своїх веселих!»

А дрімлюга Вавонейса
Попросила: «Чібіябос,
Ти навчи мене співати
Пісеньок своїх журливих!»

І всі звуки у природі
Стали, наче його пісня;
І людська ворожнеча
Від тих співів враз зникала,
Бо співав він все про волю
І про мир, любов, бажання,
І про смерть, і про безсмертя,
І про Острів душ блаженних,

І про царство те Поніма,
Що лежить на тому світі.

Любий був для Гайавати
Друг надійний Чібіябос,
Цей найкращий з музикантів
І з співців,— за щире, добре
Серце — лагідне і ніжне,
За чарівні свої співи.

Любий серцю Гайавати
Був і муж могутній Квазінд.
Цей найдужчий серед смертних,
Наймогутніший між ними;
Він тому припав до серця,
Що і дужий був, і добрий.
Його ледарем вважали
У дитинстві; млявий, сонний,
Він не гравсь ніколи з дітьми,
Не ходив на полювання.
Від усіх він відрізнявся.
Та зате багато постив,
Часто Маніту молився.
Щось в Заступника просив він.

«Ой, ледащо же ти, Квазінд! —
Говорила йому мати.—
Помагать мені не хочеш.
Влітку ти блукаєш в лісі,
Взимку корчишся і гнешся
Над багаттям у вігвамі;
Щоб в мороз ловити рибу,
Я прорубувати мушу
Ополонки, мушу теж я
Неводи сама сушити,
Як вони в воді намокнуть.
Йди й їх викрути, неробо,
Просуши їх десь на сонці!»

І підвівся мовчки Квазінд,
Встав, ні слова не сказавши,
Та й подався із оселі,
Мокрі неводи схопивши,
Що висіли на одвірку;
Він понівечив, зім'явши,
Неводи, мов жмут соломи.—
Бо не міг зробити інакше,
Мав таку він силу в пальцях.

«Ой, ледачий Квазінд! — батько
Говорив.— На полюванні
Ти ніколи не допоможеш,
Поламаєш лук і стріли.

Зараз ми підем з тобою —
Принесеш додому здобич».

Вниз в ущелину спустились,
Де струмочок проривався,
Де сліди були оленя
Та бізона на пісочку,—
Й тут зустріли перепону,
Що їм шлях перетинала:
Стовбури дерев лежали,
Повиривані з корінням —
Вздовж і впоперек лежали.

«Ну, вертаймось! — батько каже.—
Тут не то що ми не пройдем,—
Тут сурок не пробереться,
Навіть білка не проскочить!»
Зараз люльку запаливши,
Сів спочить, поміркувати.
Але люлька ще горіла,
Як дорога враз відкрилась:
Стовбури ті на всі боки
Квазінд разом став килати;
Сосни стрілами свистіли,
Мов списи, летіли кедри.

«Ой, ледаший Квазінд! — молоді
Говорила в час забави.—
Чом стоїш ти завжди мовчки,
Прихилившись до скелі?..
Гей, виходь лишень.. боротись
Або кидати кілечко!»

Квазінд слова не промовив,
На той виклик він не зважив;
Тільки встав і, підійшовши
Помаленьку до тієї
Скелі, зрушив її з місця,
Похитав її в повітрі —
Та й жбурнув поперед себе
Прямо в биструю Паватін.
Там вона стримить і досі.

Якось вниз через пороги
По тій пінявій Паватін
Квазінд плив з товаришами;
У потоці вгледів Амік,
Що царем був над бобрами,—
Той змагався з течією:
То впірне, то виринає.

Не промовивши нічого,
Квазінд кинувся у воду,

В хвилю піняву пірнувши,
В вир поринув за бобром він,
Гнавсь за ним між островами
Й був так довго під водою,
Що збентежене юнацтво
Загукало: «Згинув Квазінд!
Нам його вже не побачить!»
Але він з'явивсь з триумфом,
І на мокрих його плечах

Був бобер, вже мертвий, Амік,
Що царем був над бобрами.

І ті два, як я вже мовив,
Були друзі Гайавати —
Чібіябос, той музика,
І могутній, дужий Квазінд.
І жили вони укупі,
Жили в мирі, в згоді завжди,
Завжди думали-гадали,
Як здобути людям щастя.

(Далі буде)

МАЄМО ТАКІ ДИТЯЧІ ВИДАННЯ:

Тарас Шевченко — ВІРШІ, стор. 44, формат 10 x 7, 42 ілюстрації і портрет Т. Шевченка роботи Слишенка. Кольоровий друк, обкладинка двокольорова, гарний папір. Ціна — \$0.90.

РАЙДУГА — збірка для дітей молодшого віку, стор. 16, формат 10 x 7 цалів, 26 ілюстрацій, гарний папір, кольоровий друк, обкладинка в 2-х кольорах. Ціна — \$0.35.

М. Трублаїні — ПРО ДІВЧИНКУ НАТАЛОЧКУ І СРІБЛЯСТУ РИБКУ, стор. 16, формат 10 x 7 цалів, великі на всю сторінку ілюстрації, обкладинка в 2-ох кольорах. Ціна — \$0.40.

“СОНЕЧКО Й ХМАРИНКА” — збірка для дітей молодшого віку, стор. 16, формат — 10 x 7 цалів, 33 ілюстрації, гарний папір, кольоровий друк, обкладинка в двох кольорах. Ціна — \$0.35.

“РУКАВИЧКА”, стор. 16, формат 10 x 7 цалів, великі й гарні ілюстрації, кольоровий друк. Ціна — \$0.40.

Замовляти:

NOWI DNI
Box 452, Terminal A
Toronto, Ont., Canada

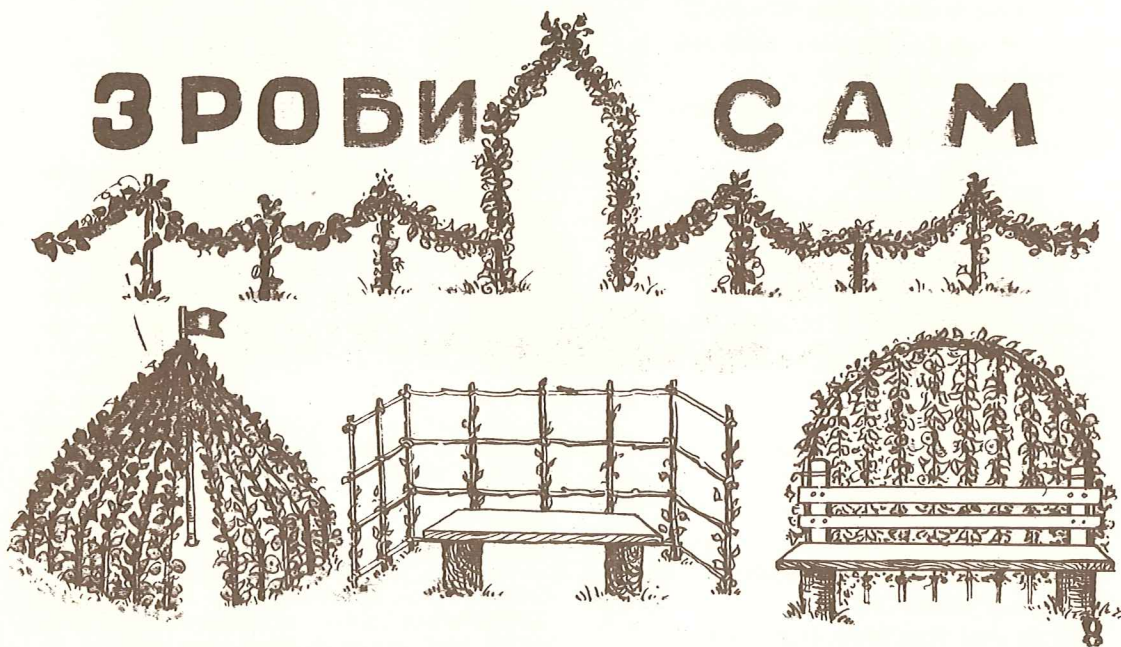

Рідна Школа ім. Т. Г. Шевченка в Сант Албане (Австралія)
 Сцена із виставки "Лісова казка": Івань розповідає про царівну Роксану
 Зліва направо: Денис Орест, Карпан Євгенія, Строїч Марія, Строїч Ірина
 Соломко Ніна, Гордієвська Ганна, Боруцька Стефанія.

Учителі школи: Ф. Андрієвський та Я. Янін.

Фото: І. Святківський

ЗРОБИ САМ

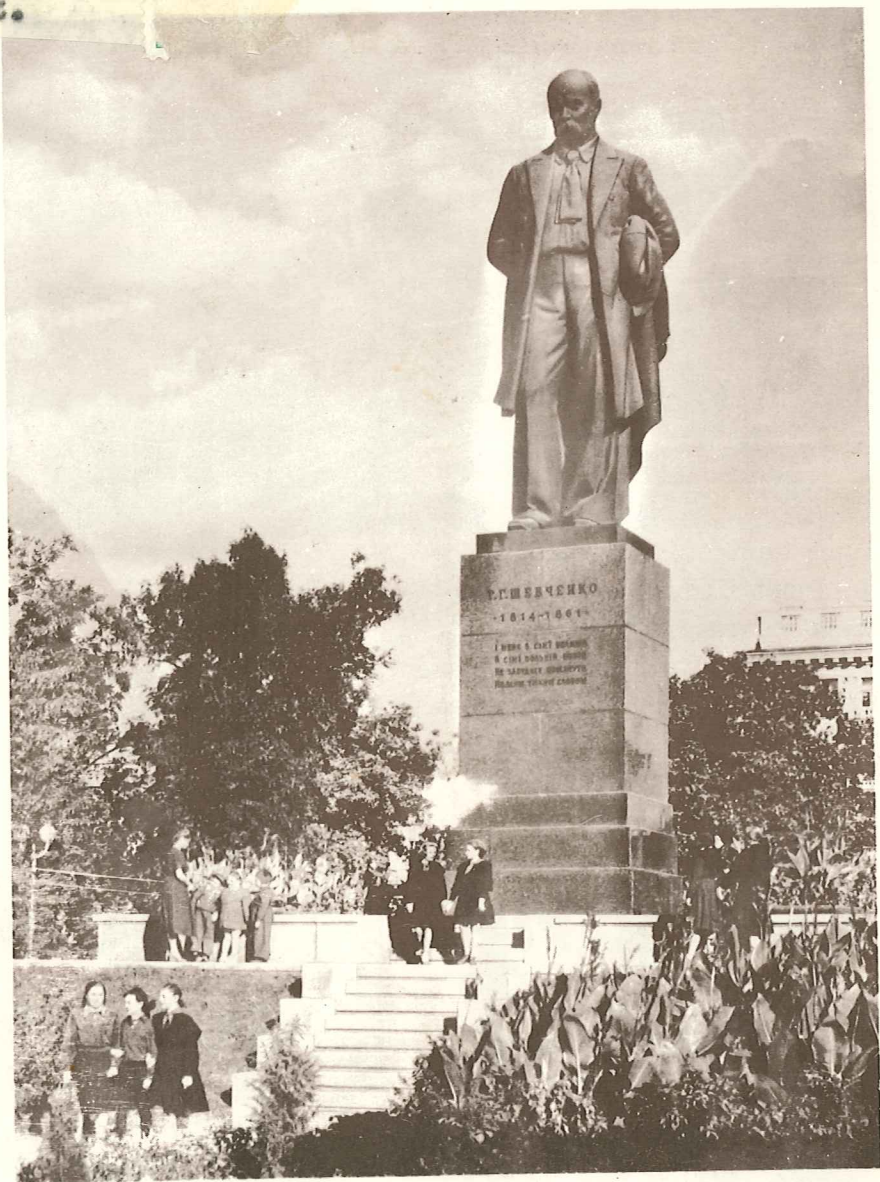

Зелену огорожу навколо квітника можна зробити з тонких жердинок і шнурів. Для цього перед висадженням витких рослин треба ввіткнути жердинки в землю і натягти шнури. Рослини будуть чіплятися за них і тягтися вгору.

Як показано на малюнку, таким же чином можна виготовити зелену альтанку, гарно й затишно обладнати садову лавочку.

Висаджувати рослини в ґрунт треба рановранці або увечері. Корінці розсади обережно вставити в ямки, засипати землею і полити.

Mr. W. Kewycky,
250 Symington, Ave.
Toronto, Ont.

„СОНЯШНИК”, ілюстрований місячник для дітей.

Редактор — Петро Волиняк

Передплата на рік: Канада — 3.00 дол., США — 3.50 дол. Австралія
й Англія — 20 шилінгів, інші країни — рівновартість 3.00 доларів.

Передплату і все листування слати на адресу:

“NOWI DNI”, Box 452, Term. “A”
Toronto, Ont., Canada.